

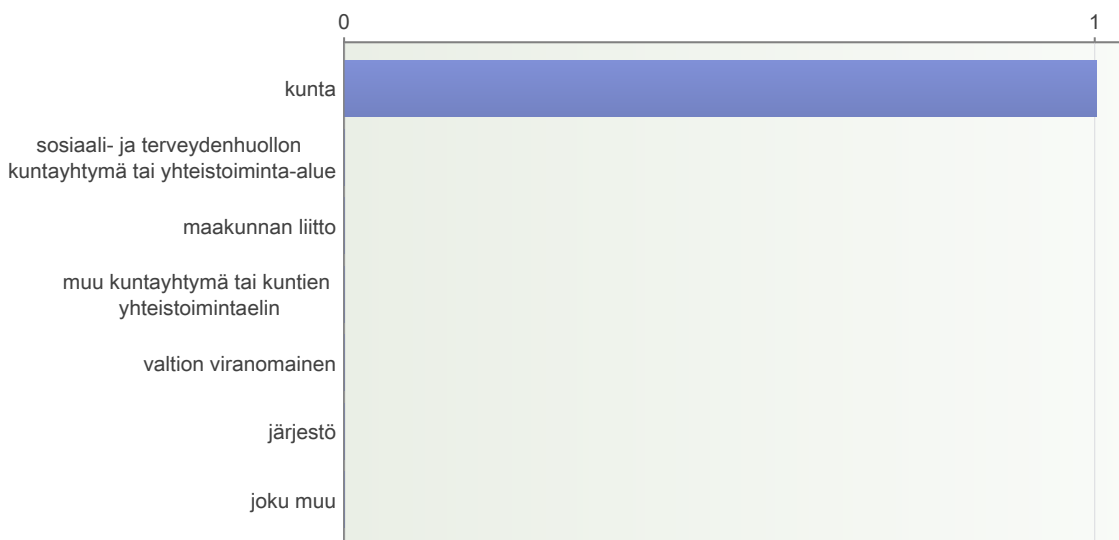
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöön käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Tuusulan kunta	Hannu Joensivu	kirjaamo@tuusula.fi, hannu.joensivu@tuusula.fi	7.11.2016	Valtuusto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on ratkaisevassa asemassa terveyden ja hyvinvointierojen kaventamisessa. Kaikki hoito- ja palveluketjut ja toimintamallit tulisi rakentaa toimiviksi ja yhtenäisiksi vähintään tulevan maakunnan alueella. Tämän jälkeen tulisi vasta järjestää valinnanvapaus kansalaisille. Valinnanvapauden toteutusmalli tulee olemaan ratkaisevassa asemassa siihen, saavutetaanko tavoitteet. Tulee myös selvittää, missä palveluissa valinnanvapautta voidaan ottaa käyttöön asteittain.

Uudistuksen eteneminen on tarpeen tehdä asteittain, jotta muutos hallitaan.

Palveluiden järjestäjien koon kasvattaminen vahvistaa järjestämistä vastuullisen edellytyksiä terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen ja palveluiden yhdenvertaiseen saatavuuteen.

Vastuunjako maakunnan ja kuntien kesken ja niille osoitetut terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tehtävät ja tehtäväjako jäävät epäselviksi. Käytännön toimeenpanon onnistuminen on avainasemassa hyvinvointi- ja terveyseroja kavennettaessa.

Järjestelmään sisällytetyt ohjauksen elementit ja taloudelliset kannusteet nostavat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen merkityksen esille. Kunnan ja maakunnan välinen yhteistyö tulee sopimuksella vahvistaa. Moniportainen ja monitoimijainen järjestelmä sisältää riskin, että terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen vastuutaho hämärtyy ellei siitä ole sovittu.

Tutkimustieto kertoo väestön terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä, mutta jää myöhemmin arvioitavaksi, onko sote-uudistuksella vaikutusta terveys- ja hyvinvointieroihin. Kunnalle osoitettu paikallinen vastuu terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä on perusteltua, mutta mitä se on ja miten se käytännössä toteutetaan, jää epäselväksi.

Valtakunnan tasolla järjestäjätahojen suuruus vahvistaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta. Myös palveluita koskevien laatutekijöiden ja saatavuustietojen julkisuus ovat palveluiden yhdenvertaista saatavuutta tukevia elementtejä. Valinnanvapauden vaikutus palveluiden saatavuuteen jää avoimeksi. Epäselväksi jää myös, mikä vaikutus yhdenvertaiseen saatavuuteen on sillä, että osassa maata ei ole riittävästi vaihtoehtoisia palvelun-tuottajia. Mikäli tarkoitus on kehittää järjestelmää nykyistä mallia ketterämmäksi, tulisi varmistaa reunaehdot lähipalveluiden saatavuussijainnille ainakin siirtymäajan.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden keskittäminen kuntia suurempiin maakuntiin tulee todennäköisesti parantamaan alueellista yhdenvertaisuutta, mikä ei kuitenkaan välttämättä tarkoita väestöryhmien välistä ja/tai yksilötason yhdenvertaisuutta. Sote-palveluiden yhden-vertaisuuden kannalta on ratkaisevaa, millaisella valinnanvapausmallilla se toteutetaan.

Maakunnille tulee asettaa valtakunnalliset toiminnan kriteerit ja mittarit, ja varmistaa säädöksiin toiminnan läpinäkyvyys. Kunnille tulee varata mahdollisuus arvioida kokonaisuutta uudelleen sen jälkeen, kun valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö on valmistunut.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Esityksen taloudellista vaikutuksista ei ole varmuutta. Esityksissä kuvattu järjestelmä vaikuttaa osin raskaalta ja byrokraattiselta, mikä on riski kustannusten hillinnän kannalta. Muutos aiheuttaa valtavan määrän muutuskustannuksia. Ratkaisematta on mm., mikä on tietojärjestelmiin liittyvä ratkaisu ja onnistutaanko siinä sisällöllisesti ja aikataulullisesti niin, että se tukee koko uudistuksen tavoitteita. Myös muiden tukipalveluiden muutosten talousvaikutukset ovat vielä hahmottumatta. Taloudelliset tavoitteet tulee arvioida ja tavoitella niitä kokonaisuutena sekä maakunnan että kunnan näkökulmasta. Kattavat laskelmat uuden kunnan talouden kestävydestä puuttuvat uudistuksesta. Ratkaisevaa on, millaiseksi maakunnan keinot ja kyky ohjata ja kehittää palvelurakennetta muodostuvat ja miten valinnanvapaus toteutetaan.

Kaikki hoito- ja palveluketjut ja toimintamallit tulisi rakentaa toimiviksi ja yhtenäisiksi vähintään tulevan maakunnan alueella. Tämän jälkeen tulisi vasta järjestää valinnanvapaus kansalaisille. Eteneminen on tarpeen tehdä asteittain, jotta muutos hallitaan. Muutoin riskinä on, että valinnanvapausperiaatteen toteuttaminen on ristiriidassa palvelukokonaisuuksien hallinnan kanssa kustannusten rajoittamisen näkökulmasta. Valinnanvapauden toteuttamisen tulee mahdollistaa se, että myös ne kansalaiset, joiden voimavarat eivät ole riittävät oman valinnanvapautensa käyttämiseen, saavat tarvitsemaansa sosiaali- ja terveyspalvelut riittävän varhaisessa vaiheessa.

Aito integraatio perusterveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja erikoissairaanhoidon välillä ja sen myötä taloudelliset tavoitteet eivät Uudenmaan maakunnan osalta toteudu, mikäli palvelutuotoanto tapahtuu koko Uudenmaan kattavalla palvelutuotantomallilla, koska se maakuntana on poikkeavan suuri tuottajarooliin.

Tuusulan kunnan ehdotus muun Keski-Uudenmaan tavoin on, että Uudenmaan maakunta jakautuu neljään tuotantoalueeseen, jotka ovat pääkaupunkiseutu, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Länsi-Uusimaa. Tämä rakenne varmistaa hallittavan kokoiset sote-palvelujen tuotantoalueet Uudenmaan maakunnassa. Uudenmaan maakunta vastaisi palveluiden järjestämisestä.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

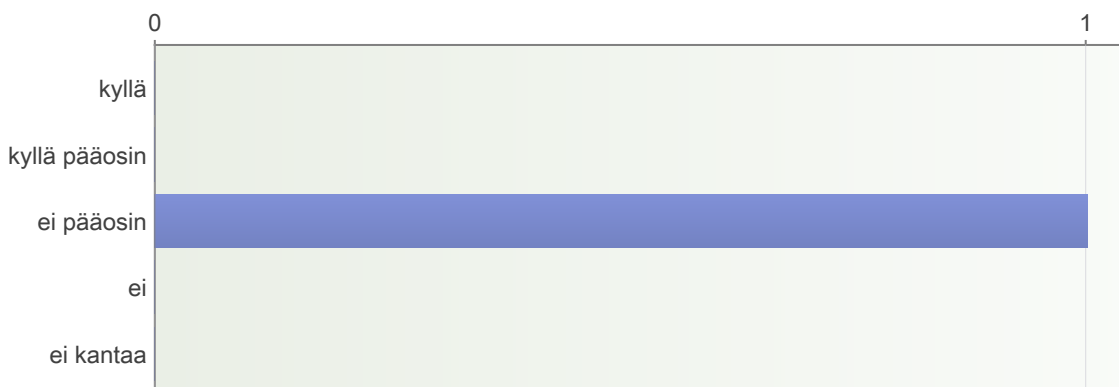
- Maakunnista on tarkoitus luoda vahvoja organisaatioita. Maakunnat olisivat keskimäärin huomattavasti kuntia suurempia sekä kooltaan että taloudeltaan. Tästä huolimatta maakuntien itsehallinto tulee olemaan selvästi kunnallista itsehallintoa heikompaa. Näin ollen tehtävien siirtyessä kunnilta maakunnille tehtävien itsehallinnollinen ohjaus heikkenee. Maakuntien itsehallinnollinen asema voidaan kiteyttää kysymykseen, minkälaista on valtion ohjauksessa tapahtuva vahvojen maakuntien itsehallinto.

Demokratia ei toteudu maakuntatasolla, kuntatasolla tai yksittäisen kuntalaisen tasolla. Maakunnan päätöksenteossa tulee kiinnittää huomiota alueelliseen tasapuolisuuteen huomioiden maantieteellisesti sekä asukasmääriltään erikokoiset maakunnat. Kuntien rooli on tärkeä tasapainottamassa uudistuksen aiheuttamaa päätöksenteon etäännyttämisestä ja kuntien asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien kaventumista oman alueensa palveluissa. Lainsäädäntöön tulee rakentaa mekanismi, jolla varmistetaan maakunnan eri osien tasapuoliset vaikutusmahdollisuudet.

Uudenmaan maakunnan osalta palvelutuotannon tulee jakautua neljään alueeseen, jotka ovat pääkaupunkiseutu, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Länsi-Uusimaa. Tämä rakenne varmistaa hallittavan kokoiset sote-palvelujen tuotantoalueet Uudenmaan maakunnassa. Uudenmaan maakunta vastaa palveluiden järjestämisestä. Järjestämisen tulee jakautua Uudenmaan maakunnan tehtävänä niin, että se vastaisi edellä mainittua tuotantoaluejakoa. Näin ollen Uudenmaan maakunnassa tulee olla myös neljä vaalipiiriä demokraattisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

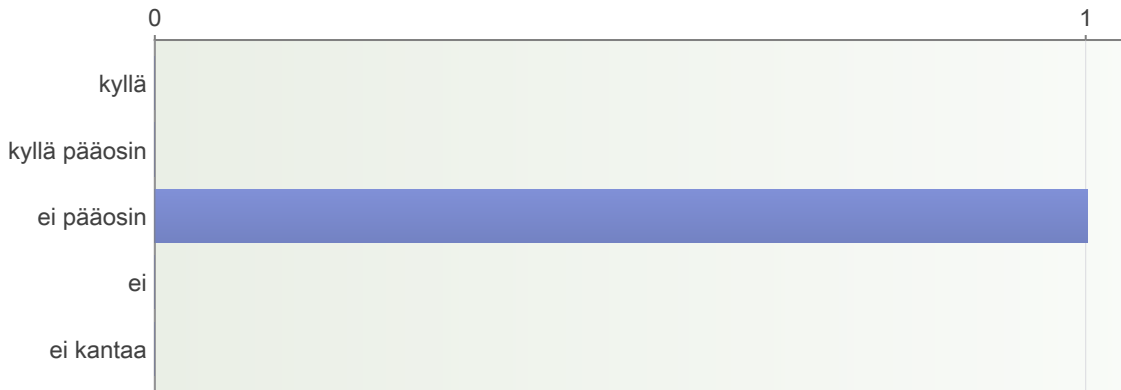
Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Ehdotettu sääntely palveluiden tuottamisen ja järjestämisen erottamiseksi eri tason yhtiöittämisvelvoitteineen tulee asettamaan erittäin suuria vaatimuksia maakuntakonsernin ohjaukselle ja johtamiselle. Esitysluonnoksessa on paikoitellen epäselvää milloin ja miltä osin sääntely koskee vain

järjestämisvastuullista maakuntaa, milloin myös maakunnan palvelulaitosta tai mahdollisesti koko maakuntakonsernia. Eri toimijoiden välisiä suhteita tulee säädöksiin terävöittää ja tarkentaa. Talouteen liittyvät säädökset, kutensäädös asiakasmaksujen yhdenmukaisuudesta tai maakuntien välisistä korvauksista ovat vielä keskeneräisiä.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

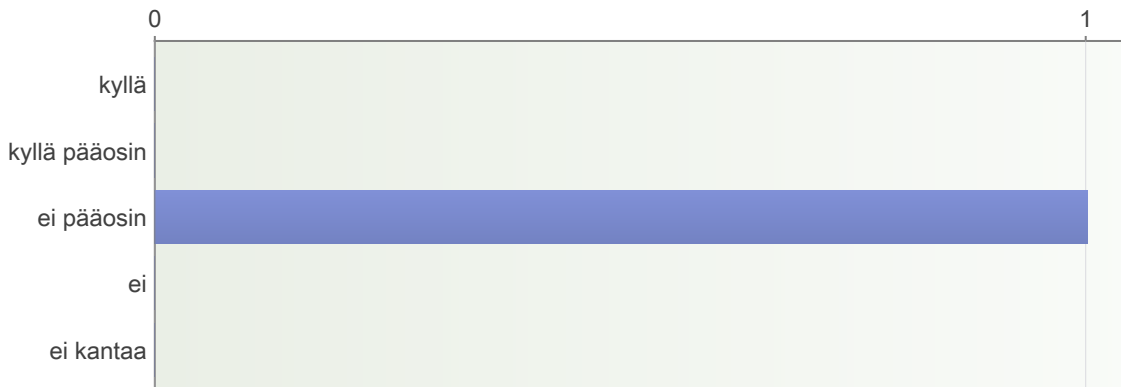

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Uudistuksessa tulisi huomioida tarkasti maakunnan ja kuntien välisten tehtävien rajapinnat ja välttää päällekkäisyydet.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

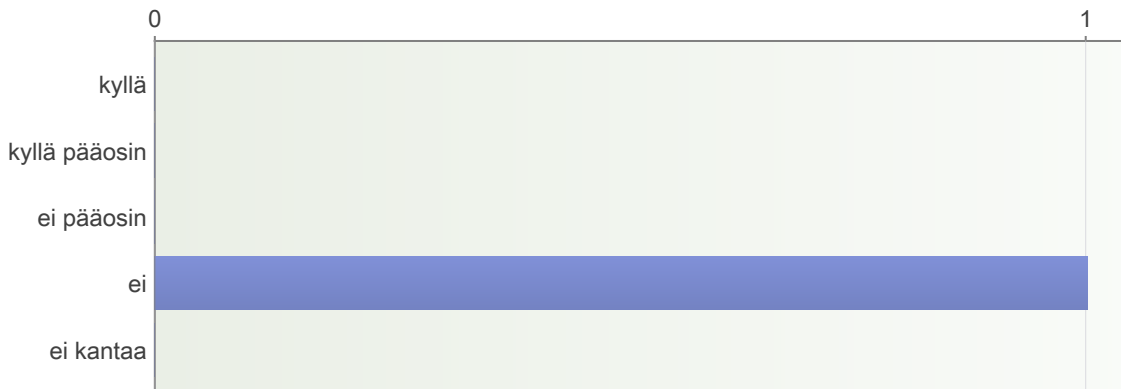

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Esityksessä on huomioitu alueelliset vaikuttamismahdollisuudet vain nimettyjen vaikuttamistoimielinten osalta. Maakunnallisessa päätöksenteossa tulee kuulla myös kuntien näkemykset alueellisissa asioissa.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

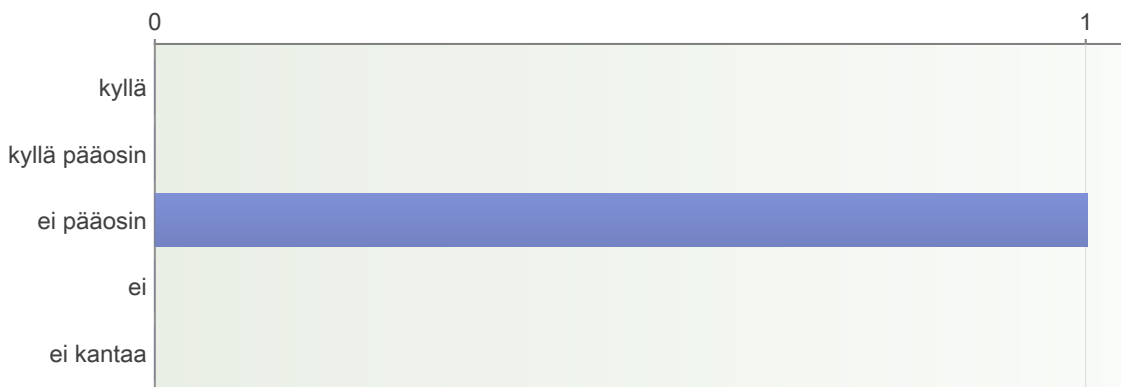

Avoimet vastaukset: ei

- Esityksen seurauksena toimijoita, kerroksia ja rajapintoja ja erilaisia valtuuksia ja rajoituksia syntyy niin paljon, että kokonaisuusien hallinta käy mahdottomaksi ja uudistuksen alkuperäinen täydellisen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation tavoite hukkuu.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Talouden ohjauksen mallia ei ole kuvattu riittävän tarkasti, jotta siihen voisi ottaa lopullisesti kantaa. Esimerkiksi asiakasmaksutuottojen ylitys jäänee maakunnan hyväksi, mutta korvataanko jotenkin kyseessä olevien tuottojen alitus esim. väestön keskimääräistä heikomman maksukyvyyn takia. Lisäksi rahoituksen pohjana olevat tarvekriteerit ja niiden vaikutus pitäisi kuvata tarkemmin.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

-

Lakiesityksessä tuleva toimintamalli ja sen talouden ohjaus on osittain heikosti kuvattu ja esitys on osin epäselvä ja sekava.

Mikäli maakunnan palvelulaitos kuitenkin perustetaan, tulisi palvelulaitoksen hallituksen osalta säätää myös hallituksen toimikaudesta (§ 54).

Palvelukeskuksiin sovellettavien lakien luettelo on vajaa, mm. puuttuu uusi työsopimuslaki, laki viranhaltijoista sekä yhteistoimintalaki. Samoin Kt- ja eläkelaki puuttuvat. Luettelon tulisi joko kattaa kaikki pykälään liittyvät keskeiset lait tai muotoilla uudestaan tai jättää pykälä kokonaan pois (§ 135).

Rakennusvalvonnan asema

Maakuntalain siirtopykälä antaa mahdollisuuden siirtää tehtävä maakunnalle, mutta vain jos niin on kaikki sopineet + kaikki kunnat maksavat kulut. Siirtomahdollisuus nojaa epämääräisiin kriteereihin. Valvonnan maakunnallisuus olisi käytännössä valtakunnallista Uudenmaan volyyymeillä. Kansallisesti eriarvoistavaa mallia perustellumpaa olisi koota toimiala valtakunnan alueen kattavaksi. Silloin tehtävä ei enää olisi maakunta- tai kuntapohjainen.

Tuusula katsoo, että rakennusvalvontaa ei pidä siirtää maakunnalle. Toiminto kytkeytyy kiinteästi kunnalliseen maankäyttöön ja kaavoitukseen. Lainsäädännön tulee ohjata tiiviimpään kuntayhteistyöhön. Kaavoitus- maapolitikka-rakennusvalvonta- ympäristöasiat, ml. kunnallistekniikka on asiakasta palveleva kokonaisuus, pirstominen voi johtaa hallitsemattomaan alueiden käyttöön.

Esitetty siirtomahdollisuus on huonosti harkittu. Lakiesitys on palautettava uuteen valmisteluun ja tarkasteltava MRL:n kokonaisuudistuksen yhteydessä niin, että mittakaavaedun taloudellisia ja tuottavuushyötyjä haetaan erillisillä laeilla. Muun ympäristösektorin asemasta, ympäristöterveys (sidos ympäristönsuojeluun) maakuntalaissa on vastaavasti esitetty em. siirtopykälä (6 §). Siinäkin kyse on MRL:n pohjaisista vuorovaikutussuhteista, joissa esitetty mahdollisuus ei palvele asiaansa.

Maakuntalakiuudistuksessa ei ole tarkateltu ARA:n asemaa, mutta olisi perusteltua, että osa ARA:n tehtävistä siirtyisi maakunnille. Tämä vaikuttaisi MAL-sopimuksen sitovuuteen ja myös rahoitusta koskeviin lakeihin.

Tuusulan kunta osana KUUMA-seutua pitää julkisen joukkoliikenteen rahoituksen ja toimintaedellytysten turvaamista ja valtion väyläverkolle sijoittuvien, kuntien liikenneturvallisuussuunnitelmissa esitettyjen hankkeiden edistämistä erittäin tärkeänä. Nykytilanne on haastava, sillä kunnat joutuvat kantamaan yhä suurempaa rahoitusvastuuta valtion tieverkolla sijaitsevista hankkeista. Joukkoliikenteessä nykyisen valtionrahoituksen niukkuus ja pitkäjänteisyyden puute heijastuvat osaltaan joukkoliikennehankkeiden kilpailutukseen ja vaikeuttavat liikenteen järjestämistä.

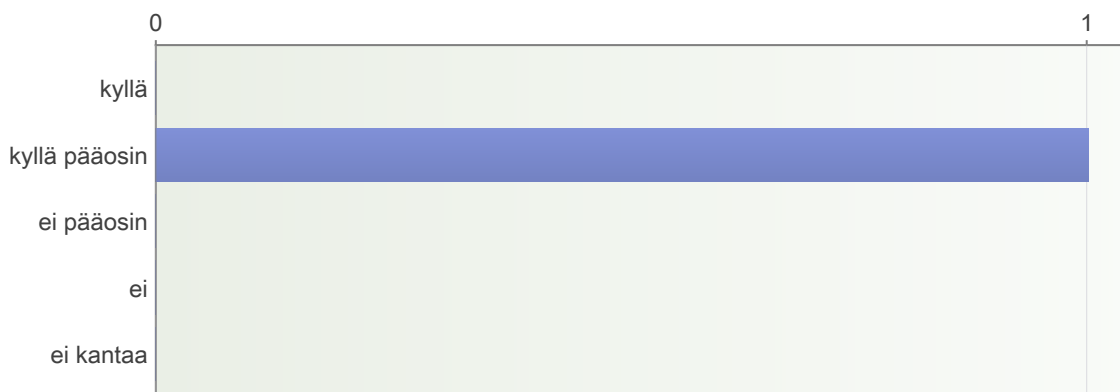
KUUMA-kuntien yhteisenä tahtona on luoda edellytyksiä turvalliselle, kestäväälle ja sujuvalle liikkumiselle. Yhteistyössä valtion kanssa laaditussa HLJ 2015 -liikennejärjestelmäsuunnitelmassa painotetaan kestävien kulkumuotojen käytön lisäämistä ja vastuullista liikkumista, mikä asettaa osaltaan vaatimuksia joukkoliikenteen

palvelutasolle ja kilpailukyvyille. Toimiva ja palveleva joukkoliikenneverkko, tähän linkittyvä liityntäpysäköinti ja kattavat kävelyn ja pyöräilyn yhteydet vähentävät tieverkon ruuhkautumista Helsingin seudulla ja vähentävät samalla myös liikenteen ympäristökuormitusta ja onnettomuuskustannuksia. Toimiva julkinen joukkoliikenne luo myös osaltaan mahdollisuuksia seudun kasvulle ja elinvoimaisuudelle sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyille.

On tärkeää, että bussi- ja raideliikenteeseen pohjautuvaa julkista joukkoliikennejärjestelmää kehitetään seudullisena yhteistyönä. Bussi- ja raidejoukkoliikenteen suunnittelua tulisi sovittaa yhteen sujuvien matkaketjujen turvaamiseksi. Tuusula osana KUUMA-seutua pitääkin tarpeellisena, että maakunta osallistuu raidejoukkoliikenteen suunnitteluun ja kehittämiseen.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

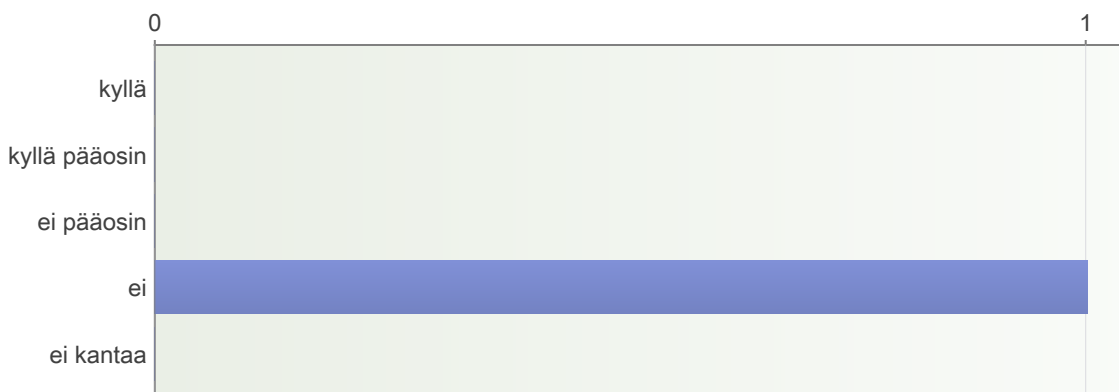

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Säännös on tarkoituksenmukainen, mutta voi aiheuttaa ristiriitaista tulkintaa. Tekstimuoto mahdollistaa myös tilanteen, jossa alue-erot mahdollistavat erot palveluiden saatavuudessa ja laadussa. Esiityksen mukainen laadultaan, sisällöltään ja laajuudeltaan asiakkaiden tarvetta vastaavien palveluiden toteuttaminen edellyttää, että maakunnalla on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset. Tarkennusta tarvitaan siihen, mitä tarkoitetaan palvelujen tuottamisella lähellä asiakkaita, erityisesti alueilla joilla palvelujen tarjontaa on vähemmän.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

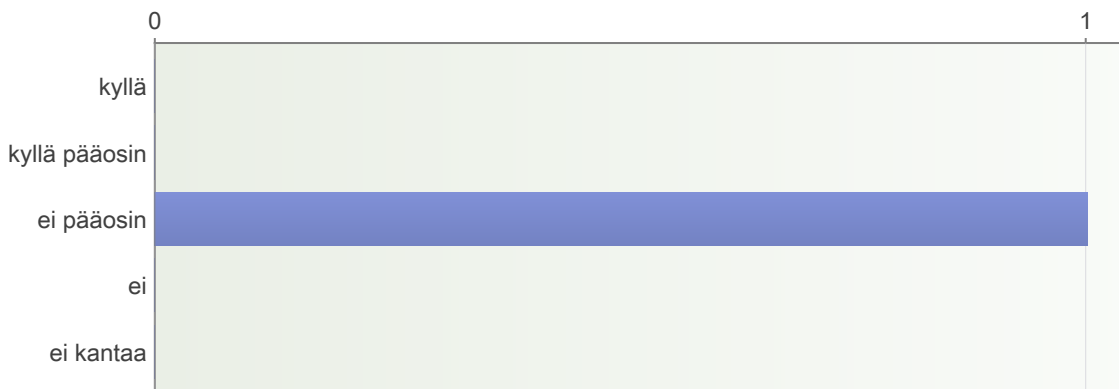

Avoimet vastaukset: ei

- Sitovuus ei ole perustelua siltä osin kuin valtiolle on annettu toimivaltaa päättää maakuntien yhteistyösopimuksesta lakiluonnoksen 18 §:n mukaisesti. Valtioneuvoston ja ministeriön laajat, avoimet ja tulkinnanvaraiset toimivaltuudet ohjata maakuntien operatiivista toiminta ja päätöksentekoa eivät ole hyväksyttäviä maakunnan itsehallinnon toteutumisen kannalta. Järjestämislain 18 § valtioneuvoston toimivallasta päättää yhteistoimintasopimuksista pitää poistaa lakiluonnoksesta selvästi itsehallinnon vastaisena.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

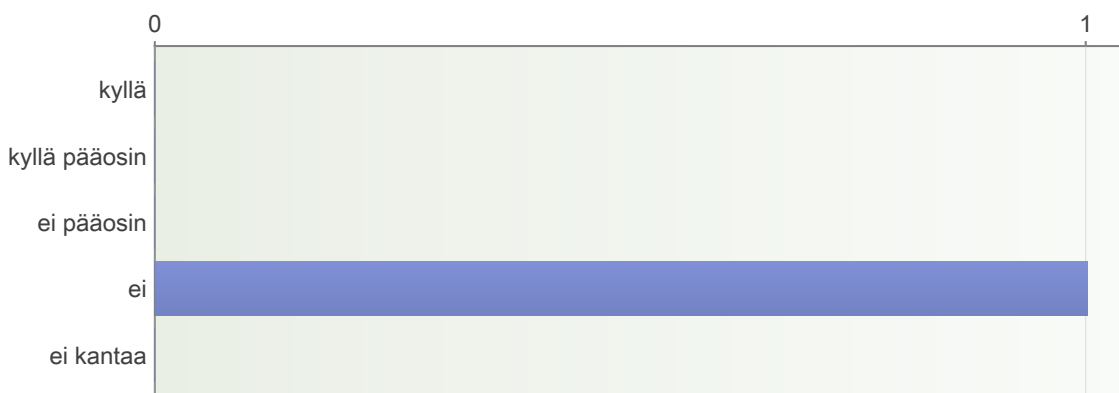

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Asiakaslähtöinen integraatio perusterveydenhuollon, sosiaalitoimen ja erikoissairaanhoidon välillä ei toteudu lakiesityksessä. Uudistuksen kokonaisuuteen liittyvät valinnanvapaus, monituotajamalli ja yhtiöittämisvelvoite vaarantavat integraation toteutumisen ja edellyttävät maakunnalta sellaista järjestämisosaamista, josta ei ole missään aiempaa kokemusta.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalvissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua ainoastaan strategiaan tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Valtakunnalliset ja tarvittaessa erikseen kullekin maakunnalle asetettavat sosiaali- ja terveydenhuollon strategiset tavoitteet sekä ministeriön ja maakuntien neuvottelumenettely ovat riittäviä ohjausvälineitä. Valtiolla ei tule olla ohjausvaltaa maakuntien operatiiviseen toimintaan.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

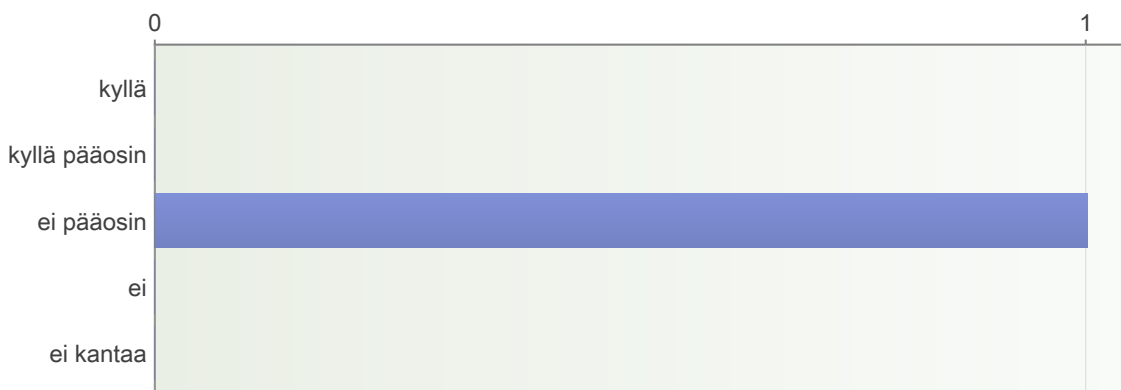

Avoimet vastaukset: ei

- Järjestämistehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista sekä maakunnan palvelulaitosta koskeva sääntely kaventaisi maakuntien mahdollisuutta päättää palvelutuotannon tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta organisointitavasta maakunnan erityispiirteet huomioiden. Järjestely synnyttäisi tarpeetonta päällekkäistä hallintoa ja hallintokustannuksia sekä heikentäisi maakunnan ja tätä kautta koko kansallisen ohjausjärjestelmän kykyä palvelutuotannon ohjaukseen. Useat kunnat ovat kokeilleet tilaajatehtävien ja palvelutuotannon hallinnollista erottamista omassa toiminnassaan, mutta järjestelyistä on viime aikoina luovuttu niistä saatujen huonojen kokemusten vuoksi. Erottamisella ei myöskään ole saavutettu tavoiteltuja kustannussäästöjä.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Valinnanvapautta koskevan lainsäädännön, ja sen myötä laajan valinnanvapauden määritelmän puuttuminen lausuntoa annettaessa estää arvioimasta laajan valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden yhtiöittämisen tarkoituksenmukaisuutta. Joka tapauksessa mahdollinen yhtiöittäminen edellyttää järjestäjän taholta vahvaa ohjaus- ja seurantamekanismia erityisesti Uudenmaan maakunnan alueella, jossa yksityisen ja kolmannen

sektorin palvelutarjontaa on runsaasti. Toiminnan turvaamiseksi myös kunnilla tulee olla mahdollisuus toimia yhtiömuodossa palvelujen tuottajina, mikäli yhtiöittämisvelvollisuuteen lopulta päädytään.

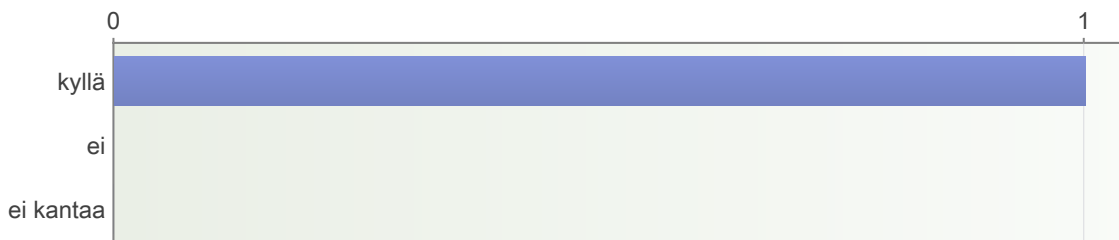
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapautta koskevan lainsäädännön, ja sen myötä laajan valinnanvapauden määritelmän puuttuminen lausuntoa annettaessa estää arvioimasta laajan valinnanvapauden piirissä olevien palveluiden yhtiöittämisen tarkoituksenmukaisuutta. Mikäli palvelulaitosmalli toteutuu, palvelulaitoskonsernin ja palvelulaitoksen sote-yhtiöiden on muodostettava toiminnallinen kokonaisuus, jossa palveluntuottajat toimivat integroidusti niin perusterveydenhuollon, sosiaalipalveluitten kuin erikoissairaanhoidonkin osalta. Uudenmaan maakunnan palvelutuotannon tulee jakautua neljään alueeseen, jotka ovat pääkaupunkiseutu, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Länsi-Uusimaa, koska Uudenmaan maakunta on poikkeavan suuri palveluntuottajana. Tämä rakenne varmistaa hallittavan kokoiset sote-palvelujen tuotantoalueet Uudenmaan maakunnassa. Mikäli Uudenmaan maakunta vastaa esityksen mukaan palveluiden järjestämisestä, järjestämisen tulee jakautua niin, että se vastaisi edellä mainittua tuotantoaluejakoa. Maakunnille tulee asettaa valtakunnalliset toiminnan kriteerit ja mittarit, ja varmistaa toiminnan läpinäkyvyys. Kunnille tulee varata mahdollisuus arvioida kokonaisuutta uudelleen sen jälkeen, kun valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö on valmistunut.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

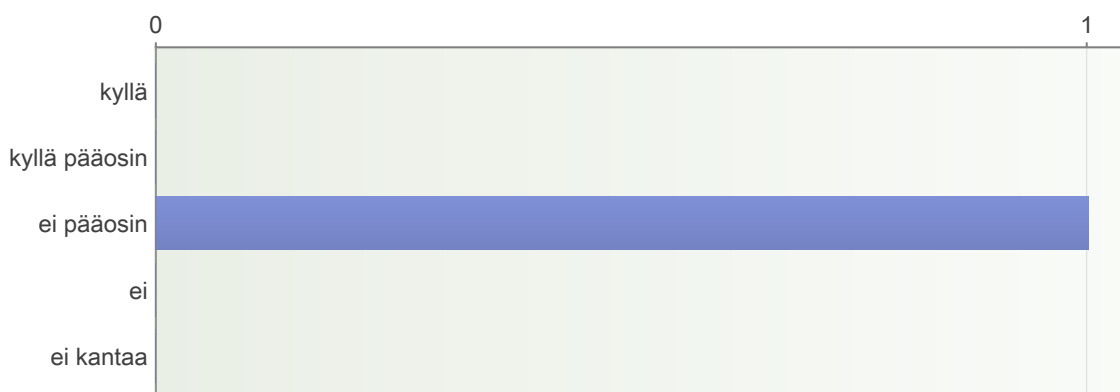
Avoimet vastaukset: kyllä

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulon 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Väli aikaisen toimielimen asemaa ja päätöksentekoa tulee selkeyttää ja toimintaan on varattava riittävä rahoitus. Kunnille on korvattava selvitystyöstä aiheutuvat kustannukset. Uudenmaan maakunnassa valmistelutoimielimessä on oltava edustettuina riittävä (hallinnollisoperatiivinen) alueittainen asiantuntemus huomioimaan maakunnan eri osien erityispiirteet valmistelussa. Uudenmaan valmisteluelimessä ja sen työryhmissä tule olla Keski-Uudenmaan edustus. Väli aikaishallinnon päätöksenteossa tulee kuulla kuntia ja valmistelussa tulee ottaa huomioon Keski-Uudellamaalla alueellisesti jo tehty kehittämistyö. Valmistelutoimielimen tulee valmistella yhteneväiset aikataulut ja toimintamallit liikkeenluovutuksen toteutukseen. Aikataulussa tulee ottaa huomioon kuntien ja kaupunkien henkilöstömäärän erot.

22. 20. Voimaantulon 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

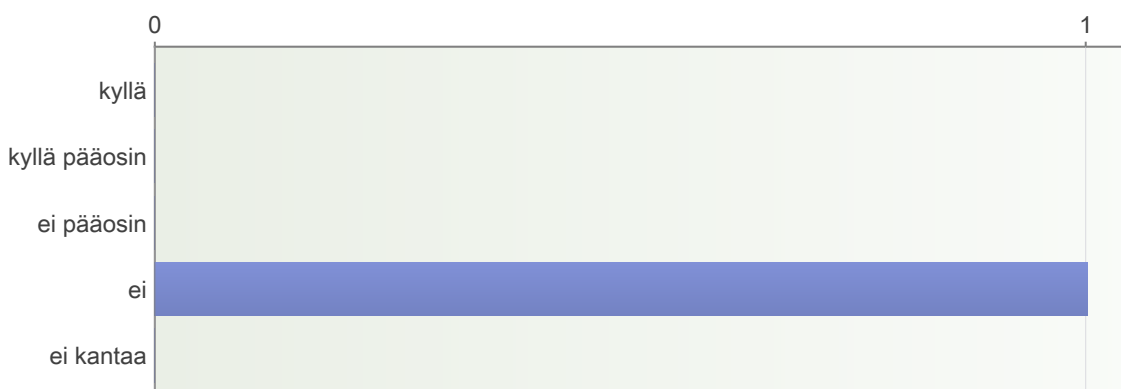

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Kaikkiaan yli 220 000 palkansaajan siirto kunta- ja valtiosectorilta maakuntiin tulee tehdä yhteneväisin perustein - oli kyse sitten sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen kuten myös esim. maakuntien liittojen siirtävästä henkilökunnasta. Säädöksessä esitetty liikkeenluovutusperiaatteen voimassaoloaika vuoden 2020 loppuun on tarkoituksenmukainen edellyttäen, että siirtymisen periaatteet on määritelty vuoden 2018 aikana. Sille osalle henkilöstöstä, joka tekee siirtymishetkellä vähintään 50 % sosiaali- ja terveydenhuollon tukipalvelutehtäviä, liikkeenluovutuksen siirtymähetki tulee määritellä tarkemmin. Tulisi tutkia myös sitä, voisiko tarkastelu-aika olla jokin ajanjakso. Jää epäselväksi koskeeko säädös vain sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen palvelujen tukitehtäviä. Työtehtävien tarkastelu työtehtävien prosentuaalisen osuuden mukaan henkilöittäin liikkeenluovutuksen perusteena on liian suoraviivainen ja johtaa mahdollisesti jopa välittömiin yt-neuvotteluihin sekä kuntiin jäävään että maakuntiin siirtyvän henkilöstön osalta. Säädöksessä tulisi ilmaista selkeämmin, että henkilöstön siirtovaikutus ulottuu myös kuntiin jäävien muiden palveluiden järjestämiseen. Kunnat tulisi velvoittaa tarkistamaan myös jäljellä jäävän kunnan henkilöstörakenne- ja osaaminen, jotta ei tuoteta sekundäärisesti ennenaikaista eläköitymistä tai vahvisteta työttömyysuhkaa esim. vanhuuseläkeiän lähellä olevien tai matalasti koulutettujen osalta. Valinnanvapauden vaikutus henkilöstön siirtymiseen on vielä osittain avoin, koska valinnanvapauskysymys on vielä auki.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee järjestelyssä kohdentaa pääosin sille osapuolelle (maakunta, perustettava maakuntien toimitilayhtiö), joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötarpeeseen. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajaakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Kuntien näkökulmasta toimitilojen ja kiinteistöjen pääomavuokrien tulee pohjautua rakennusten reaaliarvoihin ja pääomavuokran tarkistusta varten rakennusten reaaliarvot (tekninen ja jälleenhankinta-arvot) tulee määrittellä vuonna 2018. Esitystä tulee tältä osin tarkentaa (§ 23). Mahdolliset omaisuusjärjestelyjen taloudelliset vaikutukset on korvattava kunnille täysimääräisesti. Siirtymäkauden sitovan vuokrajakson tulee olla esitettyä (3 + 1 vuotta) pidempi, vähintään 5 vuotta, jotta kunnat voivat varautua ja valmistautua mahdollisiin palveluverkon muutoksiin.

Kunnan maankäytön kehittämisen ja elinvoimaisuuden varmistamiseksi olisi perusteltua, että kuntayhtymien maapohjat jäisivät kuntien omistukseen. Lakiesityksen tulisi mahdollistaa maapohjien ja alueiden jääminen kuntayhtymien/jäsenkuntien omistukseen sekä vuokraamisen maakunnille pitkäaikaisilla käyttötarkoitukseen sidotuilla vuokrasopimuksilla. Mikäli edetään lakiesityksen mukaisesti, kuntayhtymien maapohjaa tulee siirtää vain sote-toiminnan edellyttämä määrä.

Kunnan omistamia, sellaisten osakeyhtiöiden osakkeita, joiden tosiasiallinen päätoimiala on sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen, jotka ovat kirjanpitolain mukaisia kunnan tytäryhteisöjä, omistusyhteisyrittäjiä tai osakkuusyrittäjiä ja joiden kanssa kunnalla on

1.1. 2019 voimassa oleva sopimus sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta, ei tule siirtää vastikkeetta maakunnalle. Kiinteistöjen käyttötarpeeseen liittyvien riskien jakaminen tasaisemmin tulisi toteuttaa mahdollistamalla kuntien ja maakuntien yhteisesti omistamien toimitilayhtiöiden perustaminen tai kaikkien sote-kiinteistöjen siirtäminen maakunnalle käypään arvoon ml velat.

Kuntien ja kuntayhtymien omistamien kiinteistöjen järjestelyitä ja yhtiöittämissä tulee kohdella uudistuksessa varainsiirtoverotuksessa samalla tavoin. Voimaanpanolakiin tulee sisällyttää kuntien kiinteistöomaisuuden osalta vastaavat varainsiirtoverovapautta koskevat säännökset, joilla varmistetaan, ettei kunnille tai niiden yhtiöille synny varainsiirtoveroseuraamuksia siirrettäessä maakunnille tai niiden yhtiöille vuokrattavia kiinteistöjä velkoineen kunnallisiin yhtiöihin. Muussa tapauksessa syntyvät varainsiirtoverokustannukset olisi huomioitava määriteltäessä kiinteistöjen vuokria.

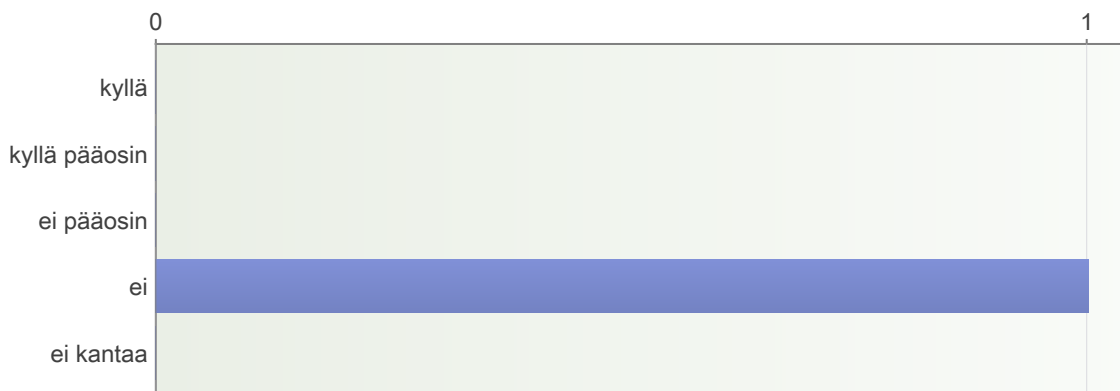
Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevan irtaimen omaisuuden siirtyminen maakunnalle tulee tapahtua käypään arvoon ml velat.

Kuntien vuokratessa maakunnalle sote-kiinteistöjä tulee vuokratasojen vastata käypää arvoa.

Kuntayhtymien alijäämän kattaminen kertaheitolla voi osoittautua vaikeaksi joidenkin kuntien taloudelle. Ehdotuksen mukaan tämä tapahtuisi v 2019.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvattuun kunnalliseen itsehallintoon. Kuntien verotusoikeuden rajaaminen voi johtaa kustannuksia lisäävään sääntelyriskin toteutumiseen. Perusteltua syytä sääntelyriskin ottamiselle ei ole. Kuntien verotusoikeuden rajoittaminen esitettyssä muodossa on ongelmallinen, koska verokaton säätäminen sisältää riskin nollariskisyyden menettämisestä ja siten kuntien rahoituskustannusten merkittävästä noususta. Verokattosäännös on tarpeeton, ja joka tapauksessa poikkeamismahdollisuuden (VpL 41 § 2) tulisi olla väljempi, maksuvalmiuden sijasta esimerkiksi talouden tasapainon kannalta välttämätön tarve. Kaikkien kuntien tuloveroprosenttia ehdotetaan alennettavaksi tasasuuruisesti 12,30 prosenttiyksiköllä vuonna 2019. Tämä tuloveroprosentin alennus on mitoitettu kunnilta maakunnille siirtyvien tehtävien valtakunnallisten kustannusten perusteella. Kunnat eivät ehdotuksen mukaan saisi vuonna 2019 päättää tuleveroprosentin nostamisesta, vaikka tarve tähän perustuisi muihin syihin kuin maakuntauudistukseen. Uudenmaan erityispiirteitä ovat mm. voimakas väestönkasvu ja maahanmuutto. Uudellamaalla olevat kunnat voivat myös joutua rahoittamaan muualla olevien kuntien palveluja. Näillä seikoilla on vaikutusta tuloveroprosenttiin. Kuntien veroprosentit alueella poikkeavat voimakkaasti toisistaan jo lähtötilanteesta ja kehyskuntien nopeahko väestönkasvu saattaa heijastua palvelutarpeen kasvuna/kasvavina menoina. Ei ole relevanttia käyttää samaa tuottavuustavoitetta jäljelle jäävän kunnan toiminnoille ja uudelle maakunnalle, koska maakunnan ja kunnan tehtävät ja palvelutarpeet ym. poikkeavat olennaisesti toisistaan. Esityksestä aiheutuu joillekin kunnille, erityisesti kasvukunnille, ongelmia, koska kuntien tulot laskevat esimerkiksi suhteessa kunnan vastuulla oleviin velkoihin (suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa merkittävästi). Tämä supistaa kunnan taloudellista liikkumavaraa kunnille jäävien tehtävien ja velkojen hoitamiseen. Uuden organisaation muodostaminen maakunnissa ja kunnissa tulee aiheuttamaan organisaation ja toimintatapojen muutoksia ja ylimääräistä työtä jolloin toiminnan kehittämisen nopeus tulee hidastumaan ja vaikutus kustannuksiin tulee olemaan epäedullinen. Näitä vaikutuksia voi olla vaikea havaita etukäteen.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Säädöksessä esitetty yhtiöittäminen vuoden 2020 loppuun mennessä on tarkoituksenmukainen edellyttäen että yhtiöittämisen periaatteet on määritelty vuoden 2018 aikana.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

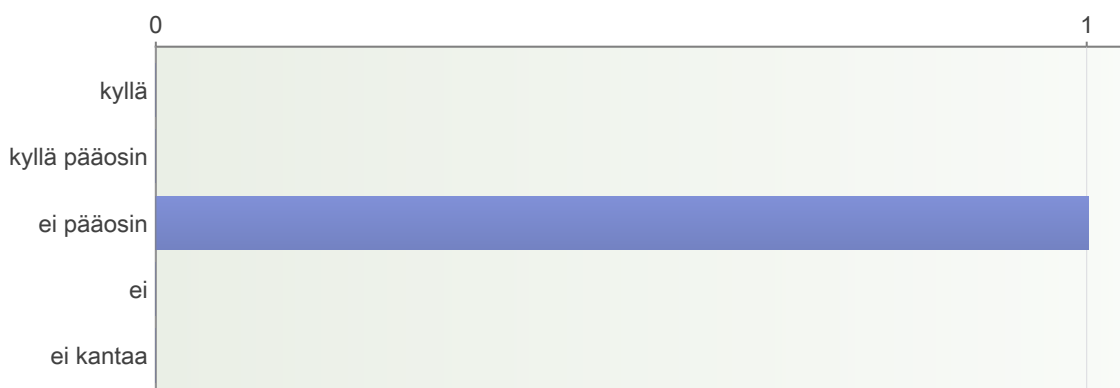
Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen hankintaan liittyvän siirtymäkauden olisi tarpeellista olla pidempi kuin 2019–2022, jotta kansalaisten palvelut voidaan turvata muutoksessa (§ 40).

Kunnan veroprosenttiin liittyvät säädökset ja rajoitukset puuttuvat merkittävästi kuntien itsehallinto-oikeuteen (§ 41).

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

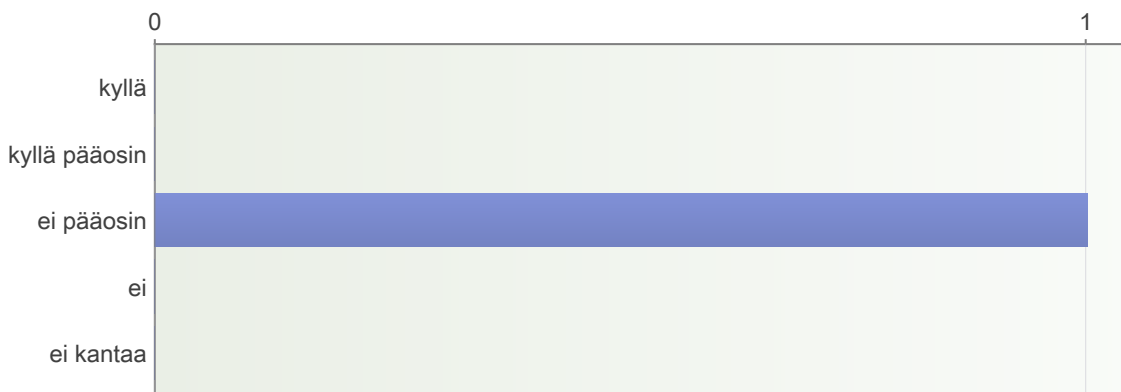

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien itsehallinnon kannalta on erittäin ongelmallista, että ne ovat miltei kokonaan valtionrahoituksen varassa. Valtionrahoitukseen perustuva malli on esitysluonnoksessa johtanut maakuntien aivan liian tiukkaan ja yksityiskohtaiseen valtionohjaukseen. Mikäli esitys toteutuu, valtion tulisi lisäksi osoittaa erillisrahoitus yliopistojen opetukselle ja tutkimukselle niin, että niillä sotealueilla, joissa on yliopistollinen sairaala, yliopisto-opetuksesta ja tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset eivät kohdentuisi yliopistollisille sairaaloille ja siirtyisi edelleen yliopistollisten sairaaloiden maksuissa perittäviksi. Tavoiteperusteinen rahoitus katsotaan paremmaksi vaihtoehdoksi kuin maksuperusteinen rahoitus, Tavoitteellisuudella on mahdollista paremmin hillitä kustannusten kasvua.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

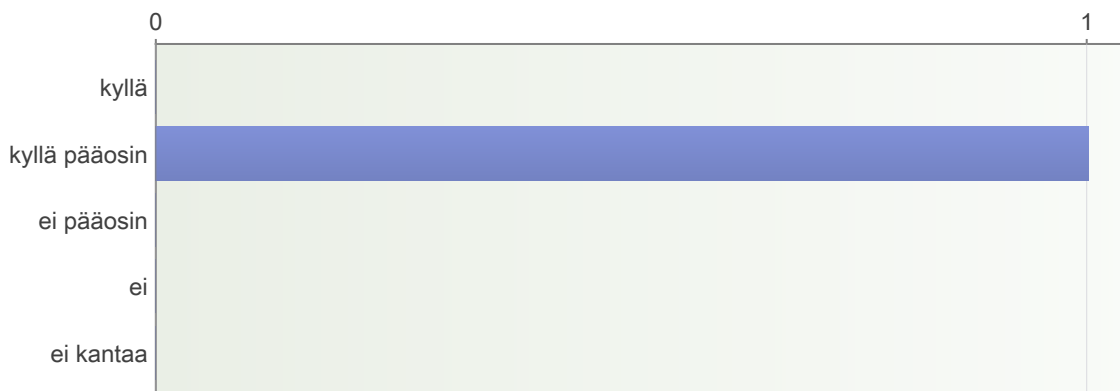

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla tulee turvata jokaisen maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Ristiriidassa tämän periaatteen kanssa ovat maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä maakuntien rahoituslakiin sisältyvä maakuntien rahoituksen tason tarkistamiseen liittyvä rajoite rahoituksen enimmäiskasvusta (maakuntaindeksi + 0,5– 1,0 %).

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tarvekertoimien osuvuutta tulee arvioida riittävän usein ja päivittää niitä tarvittaessa.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

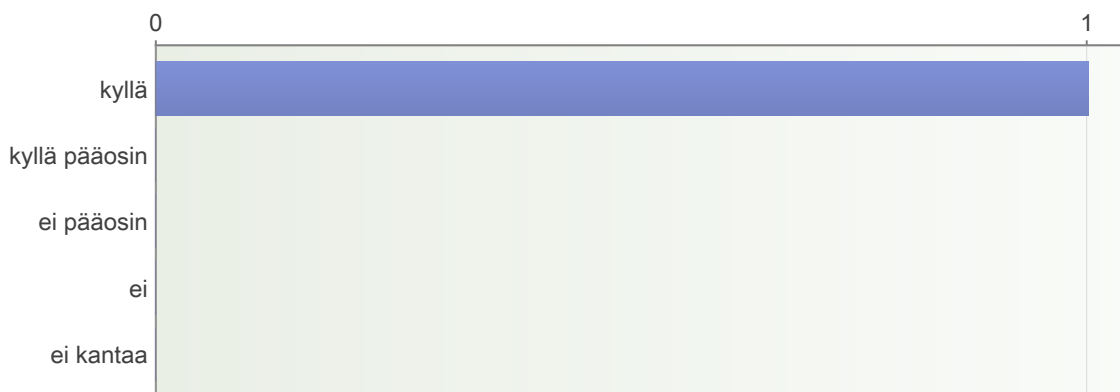
Avoimet vastaukset: kyllä

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

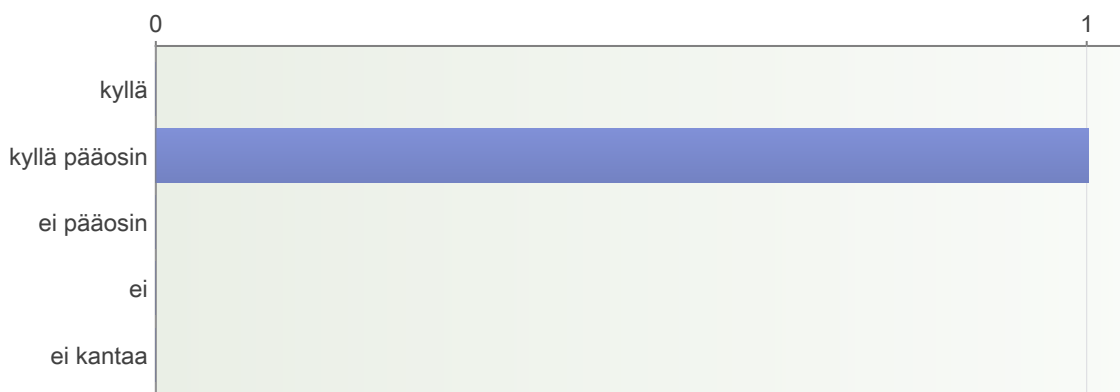
Avoimet vastaukset: kyllä

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

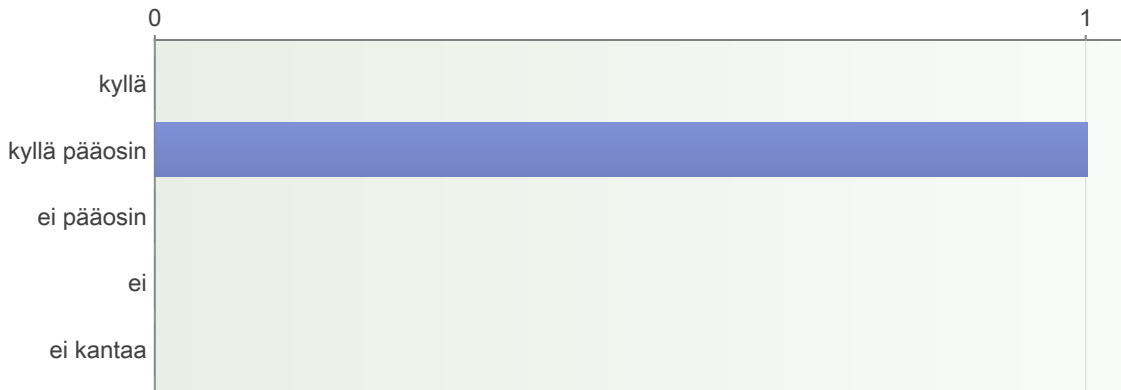

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Mahdollisuuksien mukaan nykyisiä eroja pitäisi pyrkiä tasaamaan jo ennen tulevaa muutosta, jotta suuria tasauseriä ei tarvittaisi.

36. 34. Ovatko valtiosuusstandardit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtiosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Edelleen terveyden edistämässä on päällekkäisyyksien riski ja epäselvyyksiä siitä, mitä kuuluu kunnan ja mitä maakunnan vastuulle. Niitä pitäisi selkiyttää, jotta rahoituskin voidaan kohdentaa oikein.

37. 35. Vapamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valtiosuusien alentaminen toteutetaan arvioimalla sosiaali- ja terveyspalvelujen osuus laskennallisista kustannuksista. Maakuntiin siirtyy peruspalvelujen laskennallisista kustannuksista 71 prosenttia, joka vastaa kyseisen toimialan osuutta valtiosuustehtävien laskennallisista kustannuksista vuonna 2014. Sairastavuuteen perustuvat kustannukset siirtyvät täysimääräisenä. Ikärakenteeseen perustuvia kustannuksia siirretään 65 prosenttia ja muita 35 prosenttia. Tässä vaiheessa ehdotettu perusratkaisu maakunnalle siirrettävästä peruspalvelujen valtiosuudesta on perusteltu.

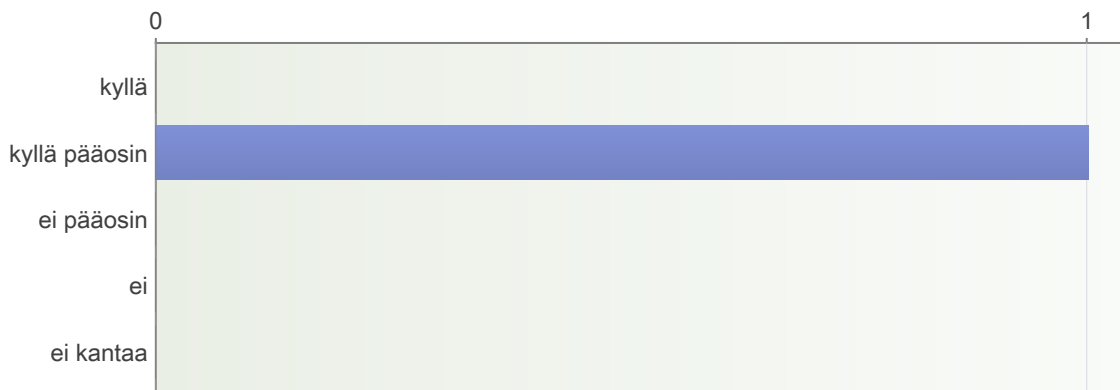
Kunnan valtiosuuden perusteena käytettävät kriteerit kuvaavat hyvin kuntaan jääviä tehtäviä ja niihin liittyviä tarve-eroja, koska kunnan valtiosuustehtävät painottuvat varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen eli 0-15 -vuotiaiden ikäluokkiin. Ikäluokkiin sitoutumattomat kustannukset määräytyisivät vieraskielisyyskertoimesta, kaksikielisyyskertoimesta, asukastiheyskertoimesta ja koulutustaustakertoimesta. Työttömyys ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioitaisiin lisäosilla.

Verotuloihin perustuvan valtiosuuden tasauksessa huomioitaisiin myös kiinteistövero 50 prosentin osuudella. Tehtävien järjestämisvastuun siirrosta aiheutuvia muutoksia rajoitettaisiin valtiosuusjärjestelmään sisällytettävällä määrätymistekijällä, jolla tasattaisiin kuntakohtaisia epätasapainoa.

Edellä kuvatut toimet ovat perusteltuja rahoitusperiaatteen turvaamiseksi ja uudistuksessa syntyvien kuntakohtaisten erojen tasaamiseksi.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

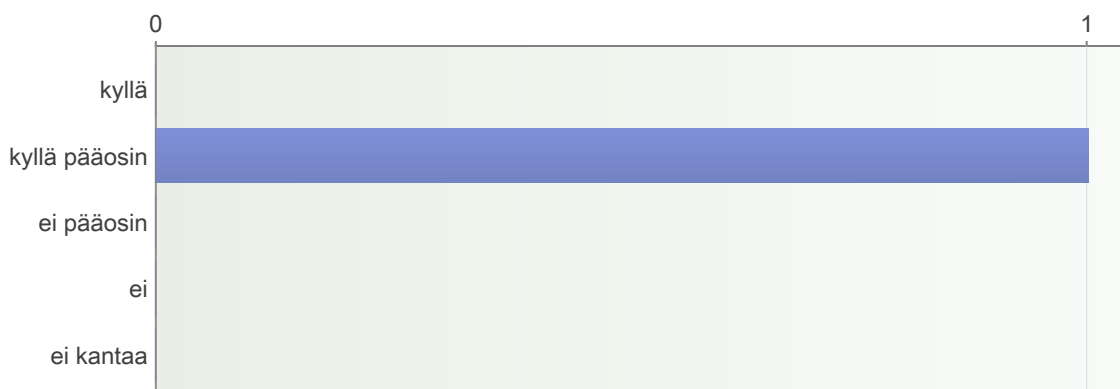
39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Kunnan oikeus päättää veroprosentistaan kuuluu perustuslaissa turvatun kunnallisen itsehallinnon ytimeen. Verokaton säätäminen sisältää riskin nollariskisyyden menettämisestä ja siten kuntien rahoituskustannusten merkittävästä noususta. Verokattosäännös on tarpeeton, ja joka tapauksessa poikkeamismahdollisuuden (VpL 41 § 2) tulisi olla väljempi, maksuvalmiuden sijasta esimerkiksi talouden tasapainon kannalta välttämätön tarve.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

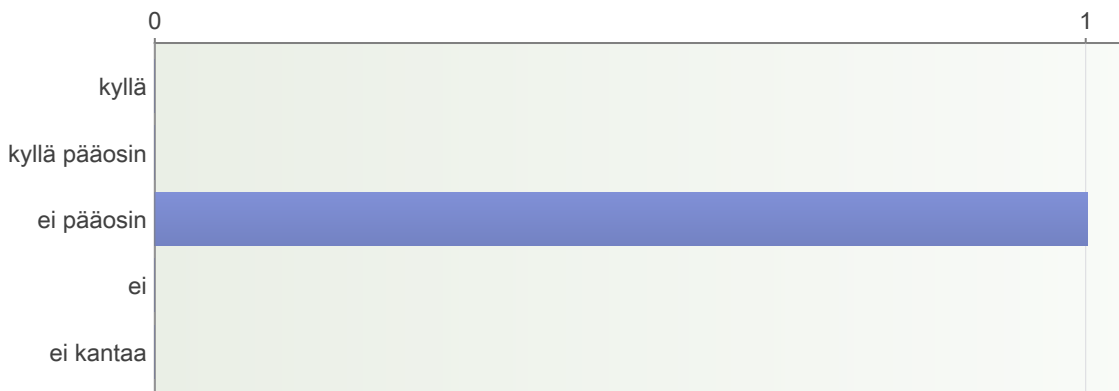

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- 6 §:ään on tarpeen lisätä yleisempi määritelmä, jossa jäsen tai varajäsen ei voi olla ao. maakunnan paikallisyhdistykseen kuuluva yhdistyksen edustaja (puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, pääluottamusmies, varapääluottamusmies, luottamusmies, varaluottamusmies yms.). Työnantajaedunvalvonta on aina tapahduttava juridisessa roolissa.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Tasausmaksujen vaikutukset kunnille ja maakunnille ovat esityksessä epäselviä. Maakuntien ja maakuntien palvelulaitoksen eläkevakuuttajaksi ehdotetaan Kuntien eläkevakuutusta Kevaa.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Laki kunnan ja maakunnan viranhaltijasta:
5 a §:n karensisopimus on ilmoitettava etukäteen ja ehdot selvitettävä ennen virkamääräyksen tekemistä.

Laki kunnan ja maakunnan työehtosopimuksista:

KT:n rooli jatkossa paikallisten virka- ja työehtosopimusten valvonnassa ei selviä esityksestä. Esityksen perusteella on mahdollista, että maakuntiin tulee toisiensa kanssa kilpailevia sopimuksia tai mahdollisuus henkilöstön eriarvoisuuteen työmarkkinoiden näkökulmasta. Sitä, minkä tasoisia asioita olisi mahdollisuus sopia aluekohtaisti, tulee tarkentaa.

(§ 2).

Laki sosiaali- ja terveydenhoidon järjestämisestä:

On tarpeen, että henkilöstön ammattitaitoa koskevat säädökset ovat tarkemmat ottaen huomioon mm. jo tehdyt muutokset koulutussopimuksesta. (§ 63)

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntavaltuusto käyttää ylintä päätösvaltaa. Maakuntavaaleissa keskisuurten ja pienten kuntien on erityisen vaikeaa saada edustajansa maakuntavaltuustoon. Uudenmaan maakuntavaltuustossa on edustajia pääsääntöisesti Helsingistä, Espoosta ja Vantaalta. Uudenmaan maakunnassa tulee olla neljä vaalipiiriä demokraattisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi myös pääkaupunkiseudun ulkopuolisille kunnille, kuten Keski-Uudenmaan kunnille.

Kunnille on osoitettu yhden miljardin säästötavoite vuoteen 2030 mennessä. Säästön toteutuminen edellyttää kunnan lakisääteisten tehtävien vähentämistä. Kunnat ovat huolissaan siitä, miten turvataan kuntaan jäävien palvelujen rahoitus. Kuntiin jäävä hallinto saattaa olla liian suuri jäljelle jääviin tehtäviin nähden. Kunnat eivät välttämättä pysty luonnollisen poistuman kautta vähentämään niitä henkilöitä, jotka ovat tehneet alle 50 % töistään siirtyviin yksikköihin. Palvelujen näkökulmasta jäljelle jääneet yksiköt (tukipalvelut, kaavoitus, rakennusvalvonta, ympäristö yms.) voivat olla liian pieniä tuottamaan palveluita.

Sote-kiinteistöomaisuuteen liittyvät riskit tulee järjestelyssä kohdentaa pääosin sille osapuolelle (maakunta, perustettava maakuntien toimitilayhtiö), joka omilla toimillaan pystyy vaikuttamaan kiinteistöjen käyttötarpeeseen. Lainvalmistelun yhteydessä on varmistettava, että siirtymäkauden jälkeen mahdollisesti tyhjilleen tai vajaakäytölle jäävistä kiinteistöistä ei aiheudu kunnille taloudellisia vaikeuksia. Lakiesityksen tulisi mahdollistaa maapohjien ja alueiden jääminen kuntayhtymien/jäsenkuntien omistukseen sekä vuokraamisen maakunnille pitkäaikaisilla käyttötarkoitukseen sidotuilla vuokrasopimuksilla. Mikäli edetään lakiesityksen mukaisesti, kuntayhtymien maapohjat tulee jättää kuntien omistukseen.

Mikäli hallituksen esitys toteutuu sellaisenaan, se hidastaa merkittävästi toiminnan kehittämistä ja palvelujen integraatiota. Esimerkkinä tästä on Apotti (Epic) toiminnanohjausjärjestelmän kehittäminen Keski-Uudellamaalla.

Kuntien omistamalla sote-tuotantoyhtiöillä tulisi olla mahdollisuus palvelujen tuotantoon, mikäli yhtiöittämisvelvollisuuteen päädytään.

Eryistä huomiota tarvitaan maakunnan ja kunnan välisen yhteistyön turvaamiseksi, jotta kuntalaisen arjesta ja palveluista syntyy tarpeenmukainen kokonaisuus. Siirtymävaiheen aikana 2019 – 2024 yhteistyön turvaamiseksi voisi olla tarpeen säätää asiasta asetuksella tai muulla ohjausmekanismilla. Muutoksen yhteydessä rajapintojen merkitys mm. terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvissä tehtävissä nousee tärkeäksi. Esityksen mukaan (maakuntal 15 §) maakunta ja kunnat neuvottelevat valtuustokausittain tehtävien hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Eryisesti muutoksen alkuvaiheessa tehtävien ja työnjaon selkeyttämiseksi neuvotteluja tulee järjestää tiheämmin. Uudistus lisää yhteistyön tarvetta ja merkitystä palveluiden toimivuuden turvaamiseksi. 15 §:n neuvottelovelvoite ei riittävällä tavalla turvaa kuntien asukkaiden palveluiden toimivuutta ja vaikuttavuutta kuntien ja maakunnan yhteistyössä, vaan kuntien ja maakuntien tulee tehdä yhteistyösopimus tehtävien hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Lakiin tulee kirjata velvoite terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen yhdyshenkilöitten nimeämisestä kuntiin, ja tälle toiminnalle tulee osoittaa riittävä valtion rahoitus.

Pienempienkin kuntien asukkaiden demokraattisten vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseksi Uudenmaan maakunnan palvelutuotannon tulee jakautua neljään alueeseen, jotka ovat pääkaupunkiseutu, Keski-Uusimaa, Itä-Uusimaa ja Länsi-Uusimaa. Tämä rakenne varmistaa hallittavan kokoiset sote-palvelujen tuotantoalueet Uudenmaan maakunnassa, ja osaltaan mahdollistaa uudistuksen tavoitteiden toteuttamisen.

Tuusula osana KUUMA-seutua kannattaa useamman kuin yhden vaalipiirin järjestelmää Uudenmaan maakunnan alueelle, jotta alueellinen edustavuus ja koko liikenneverkon tasapainoinen kehittäminen sekä

ylläpito voidaan varmistaa. KUUMA-seudulla merkittävä osa liikkumisesta sijoittuu alempitaisoiselle liikenneverkolle, joten pääväylien rinnalla myös muun verkon kehittäminen tulee ottaa huomioon.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien tulot ja menot eivät kohtaa, kun huomioidaan tehtävät, jotka niille on annettu. Uudenmaan osalta on vaara, että Uusimaa joutuu rahoittamaan muita maakuntia, mikä puolestaan vaikuttaa Uudenmaan palveluihin. Uudenmaan erityispiirteitä ovat mm. voimakas väestönkasvu ja maahanmuutto. Kolmen miljardin euron säästö on epärealistinen väestön ikääntyminen, väestömäärän kasvu ja alkuvaiheen muutuskustannukset huomioiden.

Esityksen mukaan valtion rahoituksen tarkoituksena on varmistaa, että maakunnilla on edellytykset toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä. Tämän lisäksi keinoina voidaan käyttää valtion varoista myönnettyä lyhytaikaista lainaa, valtiontakauksia maksuvalmiuden hoitamiseksi ja valtionavustusta palvelujen järjestämiseksi. Valtion rahoitus on yleiskatteellista, jolloin maakunta voi päättää rahoituksen kohdentamisesta toimivaltansa rajoissa. Toimitilainvestoinnit hoidettaisiin maakuntien yhdessä omistaman toimitilaosakeyhtiön kautta. Investoinneilta vaaditaan myös valtioneuvoston hyväksyntä investointisuunnitelmasta. Rahoituksen määräytymistä säädellään kuitenkin olosuhdetekijöiden ja palvelutarpeen mukaan. Tavoitteena on kustannusperusteisesta rahoituksesta siirtyminen laskennalliseen rahoitukseen.

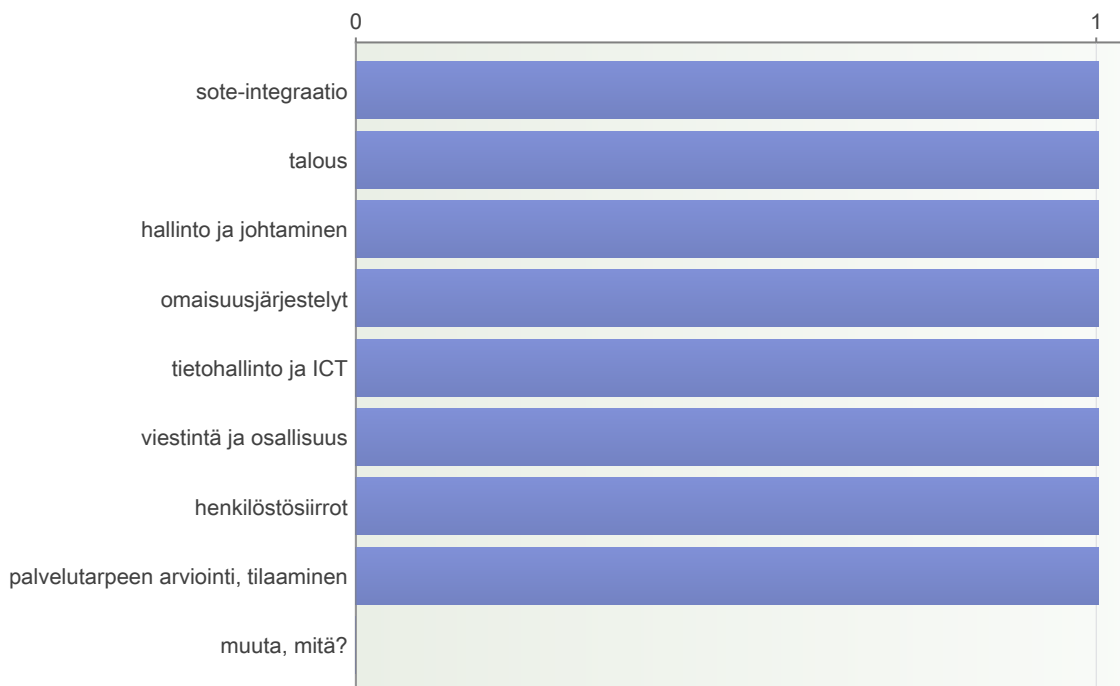
Uuteen malliin siirtymisessä on huomioitu siirtymäaika 2020- 2023. Ohjauskeinojen riittävyttä ja rahoituksen määräytymisperusteita on tarpeen arvioida koko siirtymävaiheen ajan. Tämän perusteella voidaan arvioida rahoituslain onnistuneisuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Merkittävää on, miten kunta toteuttaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtensä eli kuinka paljon tekemätön ennaltaehkäisevä työ luo tarvetta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille. Näin ollen kunnalla tulee olla vahva rooli syrjäytymisen, ikääntyneiden toimintakyvyn edistämisen, työelämän ulkopuolelle joutumisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisessä.

Säädöksissä tulee kuvata tarkemmin, miten mahdollinen kulujen ylitys tai asiakasmaksujen alitus huomioidaan.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Laki paketti on keskeneräinen. Tarvitaan lisää sääntelyä siitä, millä tavalla maakuntien ja kuntien välinen yhteistyö taataan. Asteittainen eteneminen muutoksen toteuttamisessa on tarpeen, jotta muutos saadaan hallittua.

Erityisesti palveluntuottajien järjestäytyminen ja pääkaupunkiseudun erityispiirteet jäävät epäselviksi. Myös valtakunnallisten palvelukeskusten rooli on epäselvä. Maakunnan ja kuntien välistä neuvottelu – ja yhteistyövelvollisuutta tulisi korostaa.

Toiminnan turvaamiseksi myös kunnilla tulisi olla mahdollisuus toimia yhtiömuodossa palvelujen tuottajina, mikäli yhtiöittämisvelvollisuuden lopulta päädytään.

Kuntien näkökulmasta sekä siirtymävaiheessa että sen jälkeen kun maakuntaan on siirrytty tulee taata palvelujen saatavuus. Työmarkkinaosapuolille tulisi taata työrauha siirtymävaiheessa.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.